

COMMUNIONE PRIUAN TUR

XL
VIII

Siquis laicus uxorem propriam depellent alteram uel ab alio dimissam duxerit communione priuetur.

QD IN NOMINE SCÆ TRINITATIS

DE BEATI BAPTIZARI

XL
VIII

Siquis ep̄s aut pr̄b̄t iuxta p̄ceptum dñi non baptizauerit in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. Sed in tribus sine in tao prin cipis aut in tribus filiis aut in tribus paraclitis abiciatur.

QD N̄ DEBEAT UNA MERGSIONE IN BAPTISMO QUA
QUASI IN MORTE DÑI PROUENIRE

L

Siquis ep̄s aut pr̄b̄t. N̄. trinam mergsionem unius mysterii celebrat sed semel mergat in baptismo quoddam iudetur in dñi morte. Deponatur. Non enim dixit nobis dñs in morte mea baptizate sed euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. EXPLICIT

CANON APOSTOLORUM

INCIPIT CONSTITUTIO ET FIDES
NICENI CONCL. CUM SUBDITIS
CAPITULISSUIS.

FACIENS EST autem haec synodus apud nicheam bithiniae consolatū constantini agusta & licini. XIII. kalendarum iuliarum quiescit apud grecos. XVIII. dies mensis eorum secundum alexandriam. XXXI. ET

placuit ut haec omnia mitterentur ad ep̄m urbis romae siluestro

CREDI MUS in unum dñm patrem omnipotentem. omnium uisibilium nec non & inuisibilium factorem & in unum dñm nr̄m ih̄m xp̄m filium dī. natum ex patre

Celebratum sub
Siluestro PP.
a. Chri. 336.

unigenitum hoc ē ex substantia patris. Om̄ ex dō lumen
 ex lumine. Om̄ uerum ex dō uero. Natum non creatum
 homo usion hoc est eiusdem cum patre substantiae per quem
 omnia facta sunt caelestia & terrena qui propter nos
 homines & propter salutem nr̄am descendit & in car natuſ ē.
 & homo factuſ passuſ est & resurrexit tertiadie. Ascendit
 in caelum uenturuſ inde iudicare uiuos & mortuos & sp̄m s̄c̄m.

Eos autem quid dicunt etiam tempus quando non erat & prius
 quam nasceretur non erat & quam nullis subsistentibus factuſ ē
 aut ex alia substantia uel essentia. Dicunt esse trepton. hoc ē
 conuertibilem aut mutabilem filium dī. hos anathematizat
 catholica & apostolica ecclesia.

INCIPIT PRAEFATIO S̄S. CONCILII

Concilium sacrum uenerandi culminis uirū; condidit & nobis
 congrua frenam dedit; ut bene fundatur iusto moderamine
 possit; intemerata gerens clericus ordo regi; pontifices s̄m̄i
 ueterum praecepta sequentes. Planius haec monitas expo
 suere suut. Hinc fidei nr̄ae sepandit semita & omnes errorum
 damnata dogmata sc̄a uia; quisque dī famulus fuerit xp̄ique
 sacerdos; hoc sale conditus dulcia mella fluit. **DEEUNO
 CHIS. QUI SE IPSOS ABSCIDERUNT.**

Siquis a medicis per languorem defectus est aut a barbaris
 abscisus hic in clero permaneat. Siquis autem se sanus
 absadit hunc & in clero constitutum abstineri conueniē.
 Et idem cept nullum debet & tale promoueri. sicut
 autem hoc clarē quod de his qui rem hanc affectant
 audent quis em̄ ipsos absadere dictum sit. sicut

cy. ob. coll.

I
X

Sic eos quos aut barbari aut dominica strauerunt.

Inueniuntur autem alias dissimiliter ad clerum.

suscipi regula. **DE HIS QUI EX GENTILIBUS
POST BAPTISMO AD CLERICATUS ORDINE PROMO-**

II Quò plura aut per necessitatem aut aliter cogentibus **VENIUNTUR**

hominibus aduersus ecclesiasticam facta sunt regulam.

ut homines ex gentili uita nuper accedentes ad fidem. Et
instructos breui tempore mox ad lauacrum spiritalem
perducerent. simulque ut baptizati sunt ad episcopatum
uel presbyterium promouerent. Optime placuit nihil
tale de reliquo fieri. Nam & tempore opus est. ei qui catheci-
latur. & post baptismi probatione quam plurima mani-
festa est enim apostolica scriptura quae dicit nonne phiti-
nem superbiā elatus in iudicium incidit & laqueum
diaboli. si uero processit tempore aliquod delictum anime
circa personam reperitur huiusmodi. & ad duobus
uel tribus testibus arguatur. ad clero talis abstineat.

Siquis autem preter haec fecerit quasi contra magnum

III I concilium se efferens ipse de clericatus honore perditabitur.

DE SUBINTRODUCTIS MULIERIBUS

per omnia magna synodus non episcopo. non presbytero. non diacono
nec alicui omnino quin clero est. licere habere mulierem.

nisi forte matrem aut sororem aut amitam uel eas
tantum personas quae suspicionem effugiant.

DE HIS QUI AD EPISCOPATUM IN PRO-

III **VENIUNTIS PROUEHUNTUR.**

Episcopi conuenit maxime quidem ab omnibus qui sunt

inprovincia episcopis ordinari. si autem hoc difficile fuerit. aut propter instantem necessitatem aut propter teneris longitudinem. Tribus tamen omnimodis in idipsum conuenientibus & absentibus quoque parimodo decernentibus & per scripta consentientibus tunc ordinatio celebretur. firmitas autem eorum quae egeruntur per unamquamque prouinciam metro politano tribuatur ep̄o.

DE EXCOMMUNICATIS

De his qui communionem priuentur seu ex clero seu ex laico ordine ab episcopis per unamquamque prouinciam sententiam regularis obtineat. Uthi qui abiciuntur ab aliis non recipiantur. Requirantur autem ne pusillam tate aut contentione uel alio quolibet ep̄i uicio uideatur a congregatione seclusus. ut hoc ergo detentius inquiratur bene placuit amissis singulis per unamquamque prouinciam bis. Anno concilia celebrari. ut communiter omnibus simul episcopis congregatis prouinciae discutiuntur huiusmodi questiones & sic quis uo peccauerit euidenter ep̄o excommunicati rationabiliter ab omnibus eximentur usquequo uel in communi uel ep̄o placeat. humaniorem potius ferre sententiam. Concilia uero celebrentur unum quidem ante quadregesima paschae. Ut omnibus sententia sublata munus offeratur dō purissimum. secundū uero circa tempus autumnū.

DE PRIVILEGIIS QUAE QUIBUS DAM CIUITATIBUS.

VI. **A**ntiqua consuetudo seruetur. **COMPETUNT**
per egyptum libyam. & pentapolim. ita ut alexandri n̄

CONCILIUM

ep̄s horum omnium habeat potestatem. Quia & urbis romę.
 ep̄o paralis mos est. similiter autem & apud antiochiam
 ceterasq: prouincias suis priuilegia seruentur ecclesijs.
 Illud autem generaliter clarum est. Quod si quis preter
 sententiam metropolitani. fuerit factus episcopus.
 hunc magna synodus definiuit ep̄m esse non oportere.
 si autem communicatorum decreto rationabili & se
 cundum regulam ecclesiasticam conprobato duo aut tres
 propter contentiones proprias contradicunt obtineat
 sententia plurimorum.

**DE DEPOELIAC
 IDEST HIEROSOLYMARUM**

VII

Quia consuetudo optinuit & antiqua traditio. ut elie
 ep̄s honoretur habeat honoris consequentiam salua
 metropoli. propria dignitate. **DE HIS QUI
 DICUNTUR CATHAROS. ID. E. MUNDO.**

VIII

De his qui se cognominant catharos id est mundos si aliquando
 uenerint ad ecclesiam catholicam placuit sc̄o & magno.
 concilio. Ut in positionem manus accipientes si in clero
 permanant. haec autem prae omnibus eos scriptis
 conuenit profiteri. quod catholice & apostolice ecclesiae
 dogmata suscipiant & sequantur. Id est & bigamis se com
 municare. Et his qui in persequutione prolapsi sunt erga
 quos & spatia confituti sunt & tempora definita. Ita
 ut ecclesiae catholice & apostolice placita sequantur
 in omnibus ubicumque uero si ueniunt in ciuitatibus ipsis soli
 reppera fuerint ordinati. Qui ueniuntur in clero
 in eodem habitu per se uerent. ubi autem catholicae

+ TO

ecclesie ep̄o uel presbytero constituto quidam ex illis
 adueniunt. Certum ē quod ep̄s ecclesie habebat ep̄i
 dignitatem. His autem qui nominantur apud eos ep̄i honore
 presbyteri possidebit. Nisi forte placuerit ep̄o nominis eum
 honore censi. si uero hoc ei minime placuerit prouidebit
 aut cor ep̄iscopatus aut presbyteri locum ut in clero prorsus
 esse uideatur. Nemunacuitate duo ep̄i probentur
 existere. **DE HIS QUI AD HONORĒ PRĒSBI
 SINE EXAMINE PROUECTI SUNT**

VIII.

Siqui presbyteri sine examine sunt prouecti uel cum discu
 terentur peccata sua confessi sunt. Et homines contra canones
 commoti manus confessis inponere temptauerunt tales regula
 non admittit. Quia quod in reprehensibile est catholica
 defendit ecclesia. **DE HIS QUI IN PERSECU
 TIONIBUS NECAUERĒ ET P̄MODUM
 IN CLERO PROMOTI SUNT**

X

Quicumque de lapsis ad ordinem cleri promoti sunt
 per ignorantiam uel per ordinantium dissimulationem
 hoc ecclesia face non preiudicat regule cognita namque
 deponuntur. **DE LAICIS QUI NECAUERĒ**

XI

De his qui praeter necessitatem praeuaricati sunt aut praeter
 ablationem facultatum aut praeter periculum uel aliquid
 huiusmodi quod facium ē sub tyranni delictum. Placuit
 synodo quamuis humanitate probentur. Indignitatem
 eis beniuolentiam commodari. Quicumque ergo ueritate
 penitentiam gerunt tribus annis fideles inter audientes
 habeantur. & sex annis omni cōtricione deiciant.

+

Duobus autem annis sine oblatione populo in oratione
 communicent. **DE HIS QUI AB RENUNCIATIONE
 UERUNT ITERUM AD SECLUM.**

XII Quicumque uocatus per gratiam. **SUNT REGRISSE**
 primum quidem impetum monstrauerunt. Deponentes
 malitiae cingulum postmodum ad proprium uomitum sunt
 relapsi. Ita ut quidam & pecunias tribuerunt & beneficiis
 militiam repeterent. Hic decem annis post triennium tempus
 quomodo audientes erunt in afflictione permaneant. Sed
 in his omnibus propositum & speciem penitentiae conuenit
 explorare. Quot quot enim metu & lacrimis atque patientia
 uel bonis operibus rebus ipsis conuersionem suam non
 simulationem demonstrant. Hic definitum tempus
 auditiones implentes. Tum demum fidelibus in oratione
 communicent. Postmodum uero licebit episcopo de his aliquid
 humanius cogitare quicumque uero indifferenter tulerit
 & habitum introeundi ecclesiam sibi arbitratus sunt ad con-
 uersionem posse sufficere. Hic definitum modis omnibus
 tempus impleant. **DE HIS QUI COMMUNIONE
 TEMPORIS MORITIS EXPOSUNT.**

XIII De his qui ad exitum ueniunt & iam nunc lex antiqua
 regularisque seruabitur. Ita ut si quis egreditur e corpore
 ultimo & necessario uatico minime priuetur. Quod si
 desperatus & consecutus communionem oblationis quae
 particeps factus iterum conualuerit. sit inter eos qui com-
 munionem orationis. Tantummodo consequuntur generaliter
 autem omnium uel in exitum posito & postea sibi communionis

+

gratiam tribui ep̄s probabiliter ex oblatione dare debebit.

DE CATHECUMINIS LAP SIS

XIII.

Decathecuminis sc̄o & magno concilio placuit ut tribus annis sint inter audientes tantummodo post haec autem cum cathecuminis orent. **QUOD NON OPOR TET DE MIGRARI.**

XV.

Propter multum perturbationem & seditiones quae sunt placuit consuetudinem omnimodis amputari. Quae p̄ter regulam in quibusdam partibus uidetur ammissa. Ita ut de ciuitate ad ciuitatem. non ep̄s non p̄b̄t. non diac̄ transferatur. Siquis autem post diffinitionem sc̄i & magni concilii. tale quid agere temptauerit & se huiusmodi negotii manciparit. hoc factum prorsus in irritum ducatur & restitatur ecclesiae cui fuit ep̄s aut p̄b̄t. aut diac̄ ordinatus. **DE HIS QUI IN ECCLESIIS**

XVI.

IN QUIBUS PROUECTIS MINIME PERDUBAR

Quicumque temere ac periculose neque timore m̄di praec̄ oculis habentes nec agnoscentes ecclesiasticam regulam. Discedunt ab ecclesia p̄b̄i aut diaconi uel quicumque sub regula prorsus existunt. In nequaquam debent in aliam ecclesiam recipi sed omnem necessitatem conuenit illis imponi ut ad suas parroecias reuertantur quod si non fecerint oportet & eos communionem priuari. Siquis autem ad alium pertinens audacter inuadere & in sua ecclesia ordinare temptauerit non consentiente ep̄o a quo discessit is qui regulae mancipatur ordinatio huiusmodi irrita conprobetur. **DE CLERICIS USURAS**

ACCIPIENTIBUS

XVII Quoniam multi subreguli constituti auariciam & turbia
 luera sectantur. Oblaque diuine scripturae dicentis
 qui pecuniam suam non dedit ad usuram mutuum dantes cente-
 simos exigunt iuste censuit scilicet & magna synodus. Ut si quis
 inuentus fuerit definitionem usuras accipientis aut ad exinuen-
 tionem aliqua quolibet modo negocium transiens aut hemiola
 id est sexdupla exiens. uel aliquid tale prorsus excogitans
 turpi lucri gratia deiciatur ad clero & alienus existat a regula.

DE PRIVILEGIIS PRESBYTERORUM

XVIII Peruenit ad sem magnum que concilium quos in quibusdam locis
 & uitaibus praeter byteras gratiam sacre communionis
 diaconi porrigant quod nec regula nec consuetudo tradidit.
 Ut ab his qui potestatem non habent offerendi. Illi qui offer-
 xpi corpus accipiant nec non & illud innotuit quod quidam
 diaconi ante episcopos sacra oblata contingant. Haec igitur
 omnia rescendant & in sua diaconi mensura permanant.
 Scientes quod episcoporum quidem ministri sunt inferiores
 autem presbiteris habeantur per ordinem ergo post presbyteros
 gratiam sacre communionis accipiant. Aut episcopo eis aut
 presbytero porrigente sed nec sedere in medio presbyterorum
 diaconis liceat. Quia si hoc fiat praeter regulam & ordinem
 probatur existere. si quis autem & iam post has definitiones
 oboedire noluerit a ministerio cessare debet.

N. S.

DE HIS QUI A PAULO SAMOSIENO
 AD AD ECCLESIAM UENIUNT

XVIII Depaulianis ad ecclesiam catholicam confugientibus.

Definitio prolata est ut baptizentur omnimodis. Siqui
autem de his preterito tempore in clero fuerint siquidem
inmaculati & inreprehensibiles apparuerint baptizati
ordinentur ab ep̄o ecclesiae catholicae. Quod si discussio
incongruos eos inuenerit ab ep̄o conueniet. Similiter
autem & de diaconis & de minoribus qui sub regula

puer sanctorum haec forma seruabitur. Meminimus autem
de diaconis quae in eodem habitu esse probantur. quod
non habeant manus in positionem. Et deo modis omnibus
eas inter laicos deputari.

DE FLECTENDO GENU.

XX

Quoniam sunt quidam in die dominico genuflectentes & in
diebus pentecostes. ut omnia in uniuersis locis consonanter
obseruentur. Placuit sc̄o concilio fiantes dno uocari persolvere.

EXPLICIT CANONES CCCXVIII.

Et subscripserunt quae in eodem concilio conuenerunt.

Osius ep̄s ciuitatis cordubensis prouinciae spaniae dixit.
Ita credo sicut superius scriptum est. uictor & uincencius
pr̄bys urbis rome subscripserunt prouincia egypti.